



Fylkesmannen i Vestfold

2003 2997 139

Landbruksdepartementet

Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

TIN

486

Vår saksbehandler / telefon:
Anders Skalleberg

Deres ref:

Vår referanse:
2003/10312
Arkivnr: 410

Vår dato:
11.12.2003

Høring på utkast til forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket og forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Generelle merknader

Fylkesmannen ser positivt på samordning og forenkling av forskrifter. Spesielt innen miljøtiltakene i landbruket har grensene mellom de ulike ordningene vært uklare og det har delvis vært uklart hvilken forskrift enkelte tiltaket skulle behandles etter.

Omleggingen av forskriftene ses i lys av St. meld. nr 19 (2001-2002) der overføring av myndighet til kommunene er et sentralt tema. Kommunene blir selv ansvarlig for prioritering av tiltak innenfor forskriftenes virkeområde. Dette skal synliggjøres gjennom en tiltaksstrategi i hver enkelt kommune. Tiltaksstrategiene skal utarbeides i dialog med næringsorganisasjonene lokalt og med fylkesmannen. Dette fremgår tydelig av §8 i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket. Tilsvarende formulering må også inn i skogforskriften. Det er også uttalt at de kommunale tiltaksstrategiene inngår i det regionale miljøprogrammet. Dette er etter vår vurdering ikke berørt i høringsforslaget til forskriftene.

Forskriftene er forenklet, til dels betydelig. Intensjonen er å legge til rette for å løse lokale miljøutfordringer og forenklingen gir rom for lokale tilpasninger. Samtidig ser vi behov for å synliggjøre kommunens handlingsrom innenfor forskriftene ved å utdype enkelte deler gjennom kommentarer til forskriftene.

Fylkesmannen mener de to nye forskriftene bør samordnes der dette er mulig og i langt sterkere grad enn det som foreligger i utkastene. Dette gjelder spesielt §§ 6 – 12 i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket og §§ 6 – 7 i forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, som omhandler søknadsbehandling og forvaltning. Men også resten av forskriften bør samordnes i forhold til form og detaljeringsgrad.

KOMMENTARER TIL FORSKRIFT OM TILSKUDD TIL SPESIELLE MILJØTILTAK I LANDBRUKET.

Generelle kommentarer

Forskriften er som tidligere nevnt svært forenklet. Samtidig skal vedtaksmyndigheten overføres til kommunene. En generell forskrift gir rom for fortolkning og for ulik praktisering fra kommune til kommune. Fylkesmannen ser utfordringene i vår nye rolle som kompetansesenter for kommunene samtidig som vi skal være klageorgan, og som tidligere nevnt ser vi behov for sentrale kommentarer til forskriften.

For å unngå mange små søknader og for å oppfordre til fellestiltak bør det settes en nedre grense for tilskuddsgrunnlag, f.eks. kr 10.000.

Forskriften gir ikke rom for årlige tilskudd som vi har i dagens STILK og MOMLE. Årlige tilskudd har gitt en viss sikkerhet for oppfølging og vedlikehold, men gir mye arbeid administrativt. Som vi antyder i kommentaren til §3 bør det sies noe om krav til vedlikehold.

Spørsmålet om/når merverdiavgift kan inngå i tilskuddsgrunnlaget bør avklares i forskriften.

Kommentarer til de enkelte §.

§1 Formål

Begrepet "vanlig jordbruksdrift" bør presiseres nærmere, evt. utdypes gjennom kommentarer til forskriften.

§2 Virkeområde

Forskriften gjelder tiltak på landbrukseiendommer. Er begrepet landbrukseiendom entydig i disse dager? Ellers er det positivt at virkeområdet er utvidet til også å gjelde verneområder, men forutsatt at områdene skjøttes gjennom jordbruksdrift.

§3 Vilkår

Det stilles ikke generelle krav til "varighet" av tiltakene, som f.eks. krav til kvalitet på utførelse, fremtidig vedlikehold og varighet av leie/disposisjonsavtaler. Dette bør vurderes.

Krav til miljøplan bør flyttes til §3. Tilsvarende krav om miljøplan/dokumentasjon bør kreves søkere som ikke omfattes av forskrift om miljøplan.

§4 Tilskudd til planleggings- og tilretteleggingsprosjekter

For å unngå misforståelser bør ordlyden i andre ledd endres til: "Tilskudd kan innvilges på grunnlag av godkjent kostnadsoverslag for planlegging, organisering og prosjektarbeid". Tilskudd kan innvilges og ikke gis (kan forveksles med et rettighetsbasert tilskudd) og begrepet "budsjettert kostnadsoverslag" er ikke godt. Dette gjelder også §5.

Fylkesmannen mener egenandel er viktig i alle prosjekter. Det gir et sterkere eierforhold til prosjektet og det bør derfor ikke åpnes for 100% tilskudd. Dette gjelder også §5.

"Tilskuddet kan fordeles over prosjektperioden på inntil 3 år" bør kunne strykes og følge samme regler for utbetaling/delutbetaling som tilskudd til øvrige tiltak i forskriften.

§5 Tilskudd til kulturlandskapstiltak og forurensningstiltak

Ordlyden i første ledd kan oppfattes som om tilskuddsberettigede tiltak må oppfylle både kravet om å ivareta miljøverdiene i landskapet og kravet om å forebygge eller hindre forurensning. Det er vel ikke meningen. Tilskuddsberettigede tiltak bør listes opp. Grensen mellom miljøtiltak etter denne forskriften og BU- forskriften, ang. bygningstiltak, bør avklares.

§6 Søknad og søknadsfrist

Forskriftene bør som nevnt innledningsvis samordnes og ha lik ordlyd der det er mulig for de administrative § i forskriftene.

§7 Utbetaling

Som tidligere bør 25% av tilskuddet holdes tilbake til tiltaket er ferdig. Delutbetaling bør bare tillates der tilskuddet er over kr 10.000.

§8 Administrasjon, dispensasjon og klage

Kravet til kommunal prioritering og dialog med næringsorg. og fylkesmannen må også inn i skogforskriften.

§9 Opplysningsplikt og kontroll

Ordlyden bør endres og forenkles. Spesifiserte krav kan tas som kommentar til forskriften.

KOMMENTARER TIL FORSKRIFT OM TILSKUDD TIL NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET.

Generelle kommentarer

Det ligger betydelig grad av forenkling i tilskuddsregelverket med forslaget til ny forskrift som omfatter tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Forskriften skal erstatte 7 eksisterende forskrifter knyttet til enkelttiltak i skogbruket

Fylkesmannen ser fordelene med forenklingene, men vil likevel peke på at enkelte kvalitative og formelle krav som ligger i de forskrifter som går ut vil gå tapt gjennom samlingen til en forskrift. § 6-2 Vilkår under kapittel 6 åpner likevel for at kommunen kan sette vilkår når det gjelder de enkelte tiltak det kan gis tilskudd til. Dette vil i noen grad kunne oppveie de krav som utgår ved oppheving av nåværende forskrifter.

Kommentarer til de enkelte kap.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser.

§ 1-2 Virkeområde

Det foreslås at tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog. Forslaget følger her dagens regler som gjelder for avsetning av skogavgift, og fylkesmannen vil bemerke at grensen som er foreslått er for lav. Det bør vurderes å sette grensen til 50 dekar produktiv skog. Eiendommer med mindre areal enn dette kan ikke sies å ha noen betydning i næringsmessig sammenheng. Fylkesmannen mener det vil være et feil signal å tildele midler til skogeiere som har en skogeiendom av marginal betydning næringsmessig sett. Fylkesmannen er enig i forslaget om å fravike regler om minsteareal i saker hvor tiltaket er et samarbeid mellom flere eiendommer. Dette kan være av stor betydning for å få gjennomført viktige fellestiltak hvor små skogeiendommer befinner seg innenfor tiltaksområdets grenser.

Kapittel 2. Tilskudd til skogkultur.

§ 2-1 Generelt

Fylkesmannen vil bemerke det positive incitament som ligger i forskriften når det gjelder muligheten for å kunne gi tilskudd til skogkultur og kvalitetsfremmende tiltak. I skogstrøkene bør det vurderes å kunne gi tilskudd også til skogplanting. Resultatkontrollen i skogbruket, og spesielt kontrollen av foryngelsestiltak har vist at det ikke er tilfredsstillende foryngelse på mange av de arealer som blir forynget. Foryngelseskontrollen viser at det satses i for stor grad på naturlig foryngelse på arealer som burde vært plantet. For å sikre at dette viktige arbeidet blir foretatt vil tilskudd til planting være et godt redskap. Det er spesielt viktig for å sikre framtidsskogen i Vestfold hvor andelen av høyproduktiv skogsmark er stor. Et hovedpoeng med de endringene som det legges opp til i forskriften er å legge til rette for lokale prioriteringer mellom tiltak. Det virker derfor urimelig at staten skal legge føringer i forhold til tilskudd til planting.

Kapittel 3. Tilskudd til veibygging

§ 3-1 Tilskudd til veibygging

Det er positivt at det fortsatt skal være mulig å gi tilskudd til nybygging og opprusting av skogsveier. I forslaget til forskrift er det tatt inn en betingelse om "helhetsløsninger". Hva som ligger i dette begrepet bør presiseres nærmere. Om det her menes løsninger hvor det inngår flere skogeiere i samarbeid om det aktuelle prosjekt bør dette skrives i klartekst. Og spesielt om det med dette menes at fellestiltak skal prioriteres før anlegg av veier for en enkelt skogeiendom. Det er også grunn til å peke på konsekvensene av å ekskludere veiprosjekter på skogarealer i kategorien "villmarkspregede" områder fra å få tilskudd. Store virkesressurser står i disse områdene og det får store samfunnsmessige konsekvenser for enkelte distrikter å unnlate å ta disse ressursene i bruk. Når det gjelder vilkår for tilskudd beskrevet i § 3-2 så vil disse også gjennom nevnte krav også legge til rette for at miljøverdiene blir hensyntatt ved gjennomføring av tiltaket.

Kapittel 4. Tilskudd til miljøtiltak i skog

§ 4-1 Generelt

Det åpnes her for muligheter til å videreutvikle miljøverdier i områder hvor det drives et aktivt skogbruk. I forskriften bør det innarbeides konkrete eksempler på hvilke typer tiltak det kan være mulig og riktig å gi tilskudd til.

§ 4-2 Miljøhensyn ved driftstilpasninger eller ikke-hogst

Paragrafen legger til rette for at det kan gis økonomisk kompensasjon for ikke-hogst eller for å gjøre spesielle miljøtilpasninger ved skogsdrift. Det er tatt inn en formulering hvor det fremgår at skogeier må bære den økonomiske belastningen ved å la "en mindre del" av skogarealet stå urørt. Det bør foretas en nærmere presisering av hva som er "en mindre del". Om det er tenkt på formuleringene og presiseringene gjort i standarden i Levende Skog og om grunneiers plikt til å svare/avsette minimum 1 prosent av det produktive skogarealet uten noen form for økonomisk kompensasjon, så kunne dette vært presisert i paragrafen.

Grunnlag for å kunne gi erstatninger for ikke-hogst er beskrevet nærmere i § 4-4- Vilkår, og det er angitt minimum og maksimumssatser for tilskuddsbeløp til den enkelte skogeier. Grunnlaget for å gi tilskudd er at det foreligger en avtale mellom skogeier og kommunen vedrørende restriksjonenes omfang og varighet.

Kapittel 5. Tilskudd til andre tiltak

§ 5-1 Generelt

Fylkesmannen ser positivt på muligheten til å kunne gi tilskudd til andre tiltak og prosjekter som bidrar til å utvikle skogbruket. Det er imidlertid en raritet når det i paragrafen er forutsatt at det kun gjelder tiltak som ikke omfattes av andre tilskuddsordninger. I mange tilfeller er det nettopp samfinansiering med andre tilskuddsmidler eller finansieringskilder som må til for å få etablert aktiviserings- eller utviklingsprosjekter. Det vilkåret som her er foreslått vil begrense mulighetene for å få til gode prosjekter snarere enn å legge til rette. Det kan som eksempel nevnes aktiviseringsprosjekter innenfor skogkulturområdet hvor det i dag har vært mulig å kombinere LUF-midler med rentemidler av skogavgiften for å sette i verk tiltak.

Fylkesmannen vil også peke på at ordningen med tilskudd til taubanedrift foreslåes fjernet. Det gis i 2003 ikke tilskudd til taubanedrift i Vestfold, men det er grunn til å minne om at en ved å fjerne muligheten for å gi tilskudd til taubanedrifter, drastisk vil redusere avvikningen i enkelte områder på Vestlandet, i dalførene på Østlandet og i Trøndelag (skogreisningsstrøkene).

Skogressurser som er bygd opp i disse områdene med store statlige tilskudd over lang tid, vil sannsynligvis ikke kunne utnyttes, dersom taubanetilskudd ikke kan gis. Med utgangspunkt i hovedintensjonene med kommunereformen mener fylkesmannen at det ikke vil være riktig å legge føringer på denne typen tilskudd, men overlate dette til det lokalpolitiske skjønn.

§ 5-2 Skogsdrift med hest

Å videreføre ordningen med tilskudd til drift av tømmer med hest er positivt, ordningen er helt marginal og i utgangspunktet lite aktuell i Vestfold. Det foreslåes at denne paragrafen sløyfes og at tiltaket eventuelt nevnes særskilt i § 5.1

Med hilsen

Fylkesmannen i Vestfold



Bjørn Strandli
ass. fylkesmann



Ingrid Marie Eidsten
landbruksdirektør